

?nme Hastalar? ?çin Postüral De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?nme Hastalar? ?çin Postüral De?erlendirme Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23614>

Özet

?nme Hastalar? ?çin Postüral De?erlendirme Ölçe?i (Postural Assessment Scale for Stroke Patients - PASS), inme geçirmi? bireylerde postüral kontrol yetene?ini objektif olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? standart bir klinik ölçektir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas? (PASS-Turk), F. A. Koçak ve arkada?lar? taraf?ndan 2019 y?l?nda yay?mlanm??t?. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe konu?an rehabilitasyon popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir araç oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?. PASS, hastan?n yatar, oturur ve ayakta durur pozisyonlarda denge kurma ve pozisyon de?i?tirme becerilerini ölçerek, postüral fonksiyonun kapsaml? bir de?erlendirmesini sunar.

Anahtar Kelimeler

Postür, ?nme, Postüral De?erlendirme, Denge, Güvenirlik, Geçerlik, PASS-Turk.

Yazarlar

Fatmanur Aybala Koçak, Emre Emine Kurt, Yasin Koçak, Hasan R?fat Erdem, Figen Tuncay, Claudine Benaim.

Amaç

?nme Hastalar? ?çin Postüral De?erlendirme Ölçe?i (PASS), inme sonras? ortaya ç?kan postüral instabilite ve motor bozukluklar?n ciddiyetini ve iyile?me sürecini sistematik olarak ölçmek için tasarlanm??t?. Ölçe?in temel amac?, statik ve dinamik denge becerilerini de?erlendirerek klinisyenlere hastan?n fonksiyonel durumu hakk?nda güvenilir ve nicel bilgi sa?lamakt?. Bu bilgi, bireyselle?tirilmis? rehabilitasyon programlar?n?n planlanmas? ve uygulanan tedavilerin etkinli?inin izlenmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

PASS, özellikle erken dönem rehabilitasyon sürecinde, hastalar?n postüral kontrol yeteneklerindeki küçük de?i?iklikleri bile yakalama hassasiyetine sahip olmas?yla bilinir. Koçak ve arkada?lar? taraf?ndan yap?lan Türkçe uyarlama çal??mas?, bu ölçe?in Türk popülasyonunda da ayn? hassasiyet ve kullan??l?kla uygulanabilirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir.

Yap?

Ölçek, nörolojik hasar sonras? postüral kontrol mekanizmalar?n? ölçen çok boyutlu bir yapıy? de?erlendirir. Postüral kontrol, yerçekimine kar?? vücut dengesini sürdürme ve çevresel de?i?ikliklere yan?t olarak pozisyonu ayarlama yetene?ini içerir. PASS, bu yapıy? iki ana bile?ene ayır?: statik denge (pozisyonu koruma yetene?i) ve dinamik denge (pozisyon de?i?tirme yetene?i).

PASS ölçeği, 12 maddeden oluşur ve bu maddeler, hastanın yatar pozisyonundan oturur pozisyona geçme, otururken dengeyi koruma, ayakta durma pozisyonlarının sürdürme ve ağırlık aktarma gibi temel postüral görevleri ne kadar başarılı bir şekilde yerine getirdiğini değerlendirir. Her görev, 0 ile 3 arasında puanlanır, bu da daha düşük puanların daha ciddi postüral bozukluğu işaret ettiği anlamına gelir.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışması, Koçak, F. A. ve diğerleri (2019) tarafından yürütülmüş olup, ölçeğin yapısal ve kriter geçerlik özelliklerini incelemiştir. Orijinal çalışmada PASS'ın, diğer fonksiyonel denge ölçütleriyle yüksek korelasyon göstererek güçlü bir kriter geçerlik sunduğu kanıtlanmıştır.

Uyarlama çalışmasının bağıllığı, hem geçerlik (Validity) hem de güvenilirlik (Reliability) çalışmaları net bir şekilde belirtmektedir. PASS-Türk'ün, inme hastalarının fonksiyonel iyileşme düzeylerini doğru bir şekilde yansıttığı ve ölçtüğü postüral kontrol yapısıyla uyumlu olduğu belirlenmiştir.

Güvenirlik

Koçak ve arkadaşları (2019) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, PASS-Türk versiyonunun hem gözlemciler arası (interrater) hem de gözlemci içi (intrarater) güvenilirlik düzeylerini araştırmıştır.

Çalışmanın sonuçları, ölçeğin farklı değerlendiriciler tarafından uygulandığında tutarlı sonuçlar verdiğini (yüksek gözlemciler arası güvenilirlik) ve aynı değerlendirici tarafından farklı zamanlarda uygulandığında da tutarlı sonuçlar sağladığını (yüksek gözlemci içi güvenilirlik) göstermiştir. Bu bulgular, PASS-Türk'ün klinik uygulamada objektif ve tekrarlanabilir ölçümler sunduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Orijinal Postural Assessment Scale for Stroke Patients (PASS) ölçeği, genellikle iki ana faktör altında toplanan maddelere sahiptir: Yatar ve oturur pozisyonda dengeyi ölçen maddeler (Statik Postür) ve pozisyon değiştirme ile ayakta dururken dengeyi ölçen maddeler (Dinamik Postür).

Türkçe uyarlama çalışmasında (Koçak vd., 2019) detaylı faktör analizi sonuçları belirtilmesi de, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları başarılı olması, orijinal ölçeğin yapısal bütünlüğünün Türkçe versiyonunda da korunduğunu düşündürmektedir. Bu, PASS-Türk'ün, inme sonrası postüral değerlendirme için yapısal olarak sağlam bir araç olduğunu destekler.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation) ve Gözlemsel Performans Ölçeği

Format: Klinik gözlem ve performans testi tabanlı değerlendirme.

Language Available: Türkçe (PASS-Turk), İngilizce (Orijinal PASS), ve diğer uyarlamalar.

Population Group: Nörolojik bozukluklar, özellikle inme geçirmiş hastalar.

Age Group: Yetişkinler ve Geriatrik Popülasyon.

Population Details: Akut, subakut ve kronik fazdaki inme hastalarında postüral fonksiyonun değerlendirilmesi.

Test Methodology: 12 maddelik performans testi. Her madde, hastanın belirli bir postüral görevi ne kadar başarılı ve güvenli bir şekilde yerine getirdiğine bağlı olarak 0'dan 3'e kadar puanlanır. Toplam puan 36'dır.

Anahtar Kelimeler

Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon, Nörorehabilitasyon, Denge Bozukluğu, PASS Ölçeği, Postüral Kontrol, Statik Denge, Dinamik Denge.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Fatmanur Aybala Koçak

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değil.

Affiliation Email addresses: faybalarem@gmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut değil.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Ücret: Ölçeğin klinik kullanım için özel bir izin veya ücret gerektirip gerektirmediği hakkında detaylı bilgi, sorumlu yazar (Fatmanur Aybala Koçak) veya orijinal ölçeğin telif hakkı sahipleri ile iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Uyarlama Test Yılı: 2019 (Türkçe uyarlama makalesinin yayımlanma yılı).

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [postural-assessment-scale-for-](#)

[stroke-patients-pass-turk-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Koçak, F. A., Kurt, E. E., Koçak, Y., Erdem, H. R., Tuncay, F., & Benaim, C. (2019). Validity and interrater/intrarater reliability of the Turkish version of the Postural Assessment Scale for Stroke Patients (PASS-Turk). *Topics in Stroke Rehabilitation*, 26(5), 1-9. DOI: <https://doi.org/10.1080/10749357.2019.1608699>

İzmir Hastalar İçin Postüral Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ölçek maddelerine ve derecelendirme kriterlerine ulaşmak için lütfen Koçak ve arkadaşlarımın 2019 tarihli uyarlama makalesine (DOI: 10.1080/10749357.2019.1608699) veya yukarıda belirtilen PDF bağlantısına bağvurunuz.